

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جهانی شدن

زیر نظر استاد: جناب آقای دکتر دبیری مهر

حسین سلطان آبادی

یوسف صدیقیان

مصطفی میری

محمد دهقان

جهانی شدن

مقدمه

جهانی شدن و مسایل آن یکی از چالش‌های جدی ای است که در سرا آغاز هزاره سوم میلادی فراروی کشورهای در حال توسعه قرار دارد هر آنچه که در مورد جهانی شدن نام برده می شود در دو دهه پایانی قرن بیستم به طور چشم گیری نمود یافته بیانگر فرایند با ابعاد مختلف اقتصادی سیاسی اجتماعی فرهنگی بروز و ظهور میابد

جهانی شدن

رویداد های مهم پایان قرن بیستم

- ۱- انقلابی تکنولوژیک که حول محور فن اوری اطلاعات
- ۲- سقوط نظام دولت سالار شوروی سابق و به دنبال آن اضمحلال جنبش بین المللی کمونیسم:
- ۳- سرمایه داری دستخوش تجدید ساختاری بنیادین شدن
- ۴- تشدید توسعه ی نابرابر در جهان
- ۵- نظام ارتباطی نوین که به زبانی جهانی و دیجیتالی سخن میگوید
- ۶- دگرگونی های اجتماعی همچون فزاینده های تحول تکنولوژیک و اقتصادی چشم گیر هستند
- ۷- توجه به محیط زیست
- ۸- نظام های سیاسی در یک بحران ساختاری مشرو عیت گرفتار شده اند
- ۹- گرد هم آمدن مردماز قبیل هویت دینی قومی سرزمینی و ملی

جهانی شدن

مفهوم جهانی شدن

واژه **golbalization** (جهانی شدن) برگرفته از واژه **golbe** به معنی کره زمین و جهان است

۱- واژه **global** (جهانی) است این واژه برای توصیف نیروها؛ عوامل؛ رویدادها و فرایندها بکار می رود که در گستره جهانی و فرا ملی نقش دارد

۲- واژه **golbalizing golbalization** (جهانی سازی یا جهانی کردن) دلالت بر آن دارد که قصد برنامه و آگاهی معینی در پشت این فرایند نهفته است و این در راستای منافع و علایق برخی دولت ها و یا شرکت های چند ملیتی است

۳- واژه **golbalism** (جهان گرایی) این واژه بیانگر ارزش هایی است که افراد پایبند آن ارزش؛ سر تا سر زمین را محیط مادی؛ و افراد روی زمین را شهروندان؛ مصرف کنندگان و تولید کنندگان جهانی می دانند و خواهان اقدامات مساعی جمعی برای حل مشکلات می دانند

۴- واژه **globalization** برای اولین بار در اوایل دهه ۱۹۶۰ وارد ادبیات روز شد و فرهنگ لغت وبستر در سال ۱۹۶۱ وارد مجموعه خود قرارداد

جهانی شدن

پنج تعریف از جهانی شدن

۱- بین المللی شدن:

۲- آزاد سازی:

۳- جهان گستری:

۴- غربی کردن (به ویژه امریکایی شدن):

۵- قلمرو زدایی یا فرا قلمرو گرایی:

جهانی شدن

پیشینه و علل جهانی شدن

سه دیدگاه

۱- دیدگاه مورخان و تاریخ نگاران:

۲- دیدگاه نوگرایی:

کر، دانلویپ، هاربی سان، می یرز که دو دیدگاه برای ادغام بین جوامع را مطرح می کنند:

الف) جوامع صنعتی در مقایسه با جوامع غیر صنعتی بیشتر به یکدیگر شبیه هستند

ب) فرایند صنعتی شدن در جوامع مختلف متفاوت باشد اما این جوامع در گذر زمان بطور فزاینده ای به هم شبیه خواهند شد

۳- دیدگاه پسانوگرایی:

جهانی شدن

نظریه های جهانی شدن

نظریه پردازان جهانی شدن عبارتند از:

مارتین البرو:

دیدگاه خود را در کتاب عصر جهانی: جامعه شناسی پدیده جهانی شدن مطرح کرده است

۵ راه جهان شمولی ما راه برای رسیدن به مدرنیته سوق میدهد:

۱- نتایج جهانی و محیط فعالیت های فزایندهای انسانی

۲- فقدان امنیت در برابر تسلیحات مخرب جهانی

۳- جهان شمولی نظامهای ارتباطی

۴- شکوفایی اقتصادی

۵- رجوع و علاقه یافراد و گروه ها به جهانگرایی

جهانی شدن

نشانه های ظهور جهان شمولی از دیدگاه البرو:

-جنگ سرد جهان سوم

-فرود انسان به کره ماه در سال ۱۹۶۹

-فن آوری الکترونیکی

-پیروزی ایالت متحد امریکا با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۹۱

-افزایش دمای جهانی

رونالد رابرتسون:

دیدگاه خود را در کتاب جهانی شدن: تئوری های اجتماعی و فرهنگی جهانی مطرح کرده است

جهانی شدن

مرحله از تاریخ فشرده شدن و پیچیده شدن جهان از دیدرابرتسون:

۱-مرحله بدوی یا اولیه(اروپا سال ۱۴۰۰-۱۷۵۰)

۲-مرحله آغاز جهانی شدن(اروپا سال سالهای ۱۱۷۵-۱۸۷۵)

۳-مرحله خیز و جهش(سالهای ۱۸۷۵-۱۹۲۵)

۴-مرحله برای کسب سلطه(سالهای ۱۹۲۵-۱۹۶۹)

۵-مرحله عدم قطعیت(۱۹۶۵-۱۹۹۲)

جهانی شدن

انتونی گیدنز

از جمله جامعه شناسانی است که جهانی شدن را نتیجه مستقیم تجدد و نوگرایی میدانند از دید او جهانی شدن نه تنها یک واقعیت است بلکه در حال حاضر وجود دارد و در حال تغییر دادن همه چیز است جهانی شدن ساخت دولت ها ماهیت اقتصادها و بیشتر نهاد های اساسی را متحول می سازد

از دید گدینز دولت - ملت هنوز قدرت حیاتی جهان را در اختیار دارند
جوزف استیگ لیتز

او اساساً اقتصاد دان و برنده جایزه نوبل اقتصاد در سال ۲۰۰۱ است

دیدگاه او در کتابی به نام جهانی شدن و مسائل آن در سال ۲۰۰۲ مطرح کرده است

مارتین خور

مارتین خور از محققان اقتصادی است که دیدگاه خود را در کتاب جهانی شدن و جنوب مطرح کرده است

از دیدگاه مارتین خور فرایند های نابرابری و با توزیع نابرابر در موارد زیر مورد ارزیابی قرار می دهد:

- رشد و گسترش در تعداد محدودی از کشورهای فعال و پیشتاز

- رشد متوسط و با نوسان در برخی از کشورهای که میکوشند خود را در چارچوب جهانی شدن-آزاد سازی همساز و منطبق نمایند

- تجربه حاشیه های شدن و اضمحلال کشورهای که قادر به خروج از مشکلات واقعی مثل قیمت پایین کالاهای اولیه و بحران بدهی ها نیستند و از تحمل مشکلات آزاد سازی و کسب منافع از فرصت های صادراتی ناتوان هستند.

سمیر امین

نظریه پرداز مارکسیست، جهانی شدن را نتیجه گسترش نظام سرمایه داری می داند به عقیده او تاریخ از عهد باستان تا کنون با توسعه ی نابرابر مناطق گوناگون مشخص می شده است

جهانی شدن

از دید سمیرامین کشورهای مرکز از ۵ انحصار در دوره جهانی شدن بهره می برند:

۱- انحصار تکنولوژی، که مستلزم هزینه هنگفتی است که تنها یک کشور بزرگ و ثروتمند می تواند از عهده آن برآید

۲- کنترل مالی بازارهای مالی سراسر جهان

۳- دسترسی انحصاری به منابع طبیعی کره ای زمین

۴- انحصارات رسانه ای و ارتباطی که موجب یک شکل شدن فرهنگ می شود

۵- انحصار بر سلاح کشتار جمعی

جهانی شدن

استراتژیک آمریکا برای سلطه بر جهان

۱- بی اثر کردن و به تبعیت واداشتن شرکای دیگر مثلث (ژاپن، اروپا)

۲- برقراری ناتوان کردن ناتو

۳- اعمال نفوذ بلامعارض در خاورمیانه و آسیای مرکزی (به ویژه منافع نفتی آن)

۴- مضمحل ساختن تدریجی و برنامه ریزی شده ی چین، حصول اطمینان از تبعیت سایر ملل بزرگ (آمریکای لاتین و هند) و جلوگیری از تشکیل بلوکی منطقه ای

۵- به حاشیه راندن آن مناطقی از جنوب که هیچ گونه منافعیو علایق استراتژیک در آن وجود ندارد

جهانی شدن

ابعاد جهانی شدن

۱- جهانی شدن اقتصاد

۲- جهانی شدن سیاست

۳- جهانی شدن فرهنگ

جهانی شدن

۱- جهانی شدن اقتصاد

بسیاری از محققان وجه غالب جهانی شدن را اقتصادی می دانند از لحاظ تاریخی نیز تقدم با جهانی شدن اقتصاد است زیرا قدمت آن به سده ی شانزدهم میلادی بازمیگردد از قرن شانزدهم بروز ادغام و همگرایی اقتصادی در عرصه جهانی شدن اقتصاد است

-مانوئل کاستلز در مورد اقتصاد شده، اذعان می دارد که در دو دهه گذشته اقتصادی جدید در مقیاسی جهانی پدیدار شده است برای شناسایی ویژگیهای بنیادین آن و تاکید بر هم تنیدگی این ویژگی ها این اقتصاد باید اقتصاد اطلاعاتی نام نهاد این اقتصاد اطلاعاتی است .

جهانی شدن

۲- جهانی شدن سیاست

عمده ترین ویژگی ها و تبعات جهانی شدن سیاست:

۱- افزایش روابط اقتصادی موجب کاهش قدرت کارایی حکومت ها در سطح دولت-ملت می شود

۲- درهم تنیدگی، افزایش و گسترش جریانهای جهانی، شماری از کالاهای عمومی بین المللی را طلب می کند که نه بازارها آنها را عرضه میکنند و نه دولت ها

۳- تشدید فزاینده جهانی شدن موجب کاهش تاثیر ابزارهای سنتی سیاست همچون کاربرد زور و اجبار می شود و توسل به ابزارها دیگری همچون کنش های جمعیت و دموکراتیک را گزیر ناپذیر می کند.

۴- در عصر جهانی شدن، دولت ها تمایل دارند حاکمیت خود را در قالب واحد های سیاسی بزرگتر مثل جامعه اروپا و یا آ.سه. آن یا پیمانهای چند جانبه مانند ناتو و اوپک و یا سازمان ملل

۵- گسترش روند جهانی شدن موجب افزایش نقش سازمانهای غیر رسمی، غیر دولتی و تشکلهای مدنی در تدوین و اجرای سیاست های عمومی، رسمی، قوانین و مقررات شده است

جهانی شدن

۳- جهانی شدن فرهنگ

جهانی شدن فرهنگی واجد سه شرایط است

الف - گسترش تجدد غربی

تجدد دارای چند ویژگی است:

۱- نظام سرمایه داری

۲- صنعت گرایی

۳- نهاد نظارت و مراقبت

ب - جهانگیر شدن فرهنگ مصرف

ج - جهانی شدن فرهنگ آمریکایی

جهانی شدن

عوامل جهانی شدن

۱- گسترش ارتباطات و فن آوری اطلاعات

۲- رشد شرکتهای چند ملیتی

۳- گسترش و نفوذ بازارهای مالی جهانی

۴- افزایش اقدامات بین المللی در خصوص موضوعات مشترک

نظام سرماییداری در تاریخ تحول خود سه دوره را پشت سر داشته است:

۱- سرمایه داری تجاری در قرن ۱۶ و ۱۷ میلادی

۲- سرمایه داری صنعتی در قرن ۱۸ و ۱۹ میلادی

۳- سرمایه داری مالی در قرن بیستم که بانکها نقش اساسی بهده دارند

جهانی شدن

ابزارهای جهانی شدن

۱- تجارت بین المللی

۲- سرمایه گذاری مستقیم مستقیم خارجی و سایر جریانه های سرمایه

۳- بین المللی شدن تولید

۴- انتقال تکنولوژی

جهانی شدن

جهانی شدن توسعه

روش حصول توسعه و اعمال آن در کشورهای در حال توسعه؛ بیانگر یک دستور کار جهانی استاندارد شده است حتی آرزوها و سودها مادی و غیر مادی (فرهنگی) زیادی در کشورهای در حال توسعه؛ بازتاب مجوعه ای از تأثیرات جهانی شدن هستند

مسئله توسعه اساساً مسئله ای جهانی است بر حسب الزامات جهانی تعریف می شود از تدوین و ارائه الگوهای توسعه تا مسئله کمک خارجی استقراض؛ طرح های کمک سازمان های دولتی همگی واکنش به معمای توسعه است که بر حسب شرایط جهانی شدن تعریف می شوند

اولین و شاید مهمترین ویژگی جهانی شدن اقتصاد عبارت است از گسترش روز افزون تجارت میان جوامع مختلف در سطح کره خاکی تجارت موتور محرک فعالیت های اقتصادی است و بدون توسعه تجارت سخن گفتن از توسعه اقتصادی بی معناست

مزایای جهانی شدن

معایب جهانی شدن از دیدگاه مخالفان

جهانی شدن

با تشکر از
استاد محترم
جناب آقای دبیری مهر

با تشکر از
توجه شما
دوستان گرامی

خداوندا مرا صاحب اندیشه کن نه برده اندیشه ها

